

BARNEKULTURFORSKNING I NORDEN –
ET NORDISK TVERRFAGLIG FORSKNINGSNETTVERK

BIN-Norden conference 2016

Fears and Pleasures in Nordic Childhoods

10th–11th November 2016

Lysebu, Oslo

Book of abstracts

Contents

PANELS.....	3
Panel 1: Perceptions of fears and pleasures	3
Panel 2: Environmental fears I - To fear and care about nature	4
Panel 3: Studies in Childhood, Children’s Culture and Play Culture	5
Panel 4: Environmental fears II - Fear or pleasure in artificial and/or digital nature	8
Panel 5: Children’s fear of food and trust in taste	9
PAPER SESSIONS	13
Paper session 1 - Fear and pleasures in institutional practice/ institutionalized childhood	13
Paper session 2 - Fears and pleasures in child culture - literature/television.....	15
Paper session 3 - Fear and pleasures – age, sexuality, gender	19
Paper session 4 - Fears, pleasures and cultural and social-spatial transition, ethnicity	21
Paper session 5 - Fear and pleasures in children’s culture	24
Paper session 6 - Fears and pleasures and digital/material worlds.....	26
Paper session 7 - Fears, pleasures - arts and cultural participation	29

PANELS

Panel 1: Perceptions of fears and pleasures

Panel chair: Jorunn Spord Borgen

Two generations of BIN-researchers discuss their perceptions of Fears and pleasures - concepts for opening up the diversity of Nordic childhoods. This specific panel questions and explores the concepts of fears and pleasures from different angles, as well as which concepts and methodological tools that could be helpful in grasping the diversity and complexity of new Nordic childhoods.

Jorunn Spord Borgen, professor, Department of Physical Education, Norwegian School of Sport Sciences, Norway/Faculty of Education, Bergen University College, Norway.

Fear-based colonization of new Nordic Childhoods?

Elin Eriksen Ødegaard, professor, Vice-Dean of Research, Faculty of Education, Bergen University College, Norway.

Is childhood, as we usually talk about it, disappearing? Are Nordic Childhoods being colonized by the fear of global terror, media and human migration and refuge? Many parents and professionals fear that Nordic childhood, the free, unstructured outdoor play, has been replaced by media and adult organized activities. Moreover, that homebased cooking is being replaced by junk food. Many worries about the effect of divorce, violent videogames, academic testing in schools and consumer economy based on exploiting children and young people's interests. Are Nordic Childhoods suffocating from over protection, from preparedness for an anticipated future and from exploitation? This presentation will address Nordic Childhoods, as we usually talk about it and give a historical reminder.

Fearing freedom

Pauline von Bonsdorff, professor, Faculty of Humanities, Art Education, Jyväskylä University, Finland.

This presentation will be about adults' fears of the unruliness of children's lives and activities, and how we frame and delimit children's play, children's culture etc. to make it "safe." This pedagogical-protective attitude also influences research, sometimes where it is not necessary. And it may hamper human growth in childhood.

Media related pleasures and fears

Susanne Ylönen, ph.d., Faculty of Humanities, Art Education, Jyväskylä University, Finland.

I will focus on my area of study, and talk about the pleasures and fears around themes and modes of representation that are conceived as frightening or inappropriate. In other words, I will look at how pleasures and fears around horror are shared and controlled in the area of children's culture.

The pleasure of fear

Niels-Peder Osmundsen Hjøllund, ph.d. fellow, Royal School of Library and Information Science, Copenhagen University, Denmark.

I plan to take departure in the Freudian concept of the uncanny and unfold how this also plays on aesthetics of pleasure. The way we cope with fear is often related to pleasure, for example how children often laugh when frightened. This will lead me to a discussion of how fear and pleasure are fundamental human existential structures. And how this affects the way for example adults relate to children.

Fears and pleasures in choices of trust

Alicja Renata Sadowink, associate professor, Faculty of Education, Bergen University College, Norway.

I will talk about refugee and migrant mothers' fears connected to Norwegian/Nordic childcare-system as well as migrant children's fears and pleasures within kindergartens based on the Nordic pedagogical tradition.

Panel 2: Environmental fears I - To fear and care about nature

Panel chair: Nina Goga

The panel is grounded in the research project *NaChILit: Ecocitizens* at Bergen University College (see <http://blogg.hib.no/nachilit/>).

In Nordic children's and YA literature, *growing fear and concern of a global environmental crisis* is increasingly intermingling with the previously dominant representations of childhood idyll as rooted in a romantic vision of the unity of nature and child. The various papers challenge the seemingly idyllic and pleasant connection between children and nature within the field of educational and eco-critical thinking and theory, and examines how the various representations of nature found in outdoor practices and in children's and YA literature may offer an alternative, perhaps problematizing, view on nature. Responding to the identified need for a critical analysis and scrutiny of the intertwined concepts of nature and child, a main methodological aim of the NaChILit research group has been to develop a research matrix in relation to which all examples and findings are analyzed and compared.

The expected outcome is increased knowledge of how nature is represented and understood in children's and YA literature, and augmented understanding of how literature and educational practices may shape children's ability to verbalize their conceptions and awareness of nature and of current environmental challenges, *helping them face environmental fears*.

This specific panel questions and explores the intertwined figure of nature and childhood as an idyll and a place for play and pleasure.

Keywords: idyll, landscape, outdoor, map, animal

Pleasures without Fears in Rousseau's Emile – a Foundation for a Nordic Idyll?

Aslaug Nyrnes, Professor, Bergen University College

Research question: How is the concept of landscape in Rousseau's Emile?

Childhood and Landscape in Stian Hole's Garmann series

Ahmed Khateeb, PhD Student, Bergen University College

Research question: How do the reflections on nature challenge romantic ideas of nature and childhood?

Children's perceptions of fears and pleasures in outdoor didactic practices

Marianne Presthus Heggen, Associate Professor, Bergen University College

Björg Oddrun Hallås, Associate, Bergen University College

Research question: Which perceptions of fears and pleasures are children expressing in outdoor didactic practices?

Mapped Nature. Exploration and Confidence in Contemporary Norwegian Picturebooks

Nina Goga, Professor, Bergen University College

Research question: How is nature represented in a selected number of maps in contemporary Norwegian picturebooks, and do the mapped representations offer a celebrating or problematizing perspective on nature?

Conceptions of nature in illustrated animal poems by Ted Hughes

Berit W. Bjørlo, Bergen University College

Research question: What conceptions of nature are embedded in the selected animal poems, and how do the illustrations and poems depict relations between humans and animals?

References

Carroll, J. S. (2011). *Landscapes in Children's Literature*. NY: Routledge

Curry, A. (2013) *Environmental Crisis in Young Adult Literature: A Poetics of Earth*. London: Palgrave Macmillan.

Cutter-Mackenzie, AN, P.G. Payne & A. Reid eds. (2011). *Experiencing environment and place through children's literature*. New York: Routledge.

Hallås, B.O. & G. Karlsen eds. (2015). *Natur og danning. Profesjonsutøvelse, barnehage og skole*, Bergen: Fagbokforlaget.

Rousseau, J. J. (2010 [1762]). *Emile. Eller om oppdragelse*. Oslo: Vidarforlaget

Panel 3: Studies in Childhood, Children's Culture and Play Culture - Mouritsen's Method then, now, and in the future

Panel chair: Herdis Toft

Introducing Mouritsen's Method

Herdis Toft, Associate professor and Head of Master's Degree in Child and Youth Cultures, Department for the Study of Culture, University of Southern Denmark, Odense, Denmark

Flemming Mouritsen (1942-2015) is deeply connected to the foundation of danish/nordic studies in Children's Culture and Play Culture, and to the development of BIN-Norden. He held a powerful position in the field during the important years of its establishment, and he had a great impact on the ongoing development of it due to his comprehensive oral and written production. His works can be read as a culture-historical documentation of the way in which *children's culture* and *play culture* become generally approved research areas in their own right. The central point in his early work was children's literature, the classic and modern media in child and youth culture, cultural history and history of childhood, aesthetics and reception. The dominating central point then became child

culture / play culture and other aesthetic modes of expression, especially connected to physical, linguistic, and narrative modes. For forty years, 1972 – 2012, he published a diverse and influential range of texts, and his book, “Legekultur” (1996), is well-known.

In this panel we shall present the 2016-publication of his collected works, volume 1 and 2, the number of pages exceeding about 1200, including editorial articles focusing on his research in children’s literature, and in children’s play culture respectively. Also the publication features a string of conversations, in which he looks back at his previous work. “Mouritsens metode” (Mouritsen’s Method) is a method that implies going all the way from studying a phenomenon to the comprehension of it. In his own words: “You haven’t understood a phenomenon just because you have made a concept of it.” Humanistic studies – especially in the aesthetics – must explore the world of phenomena by going behind stereotypical conceptions of children, aesthetics, culture, literature, play and learning. The panel aims to discuss ongoing studies in the light of past and future studies. How do we move on from Mouritsen’s already classical position in the field – linked to the establishment and consolidation of BIN-Norden – into current and future research? In their introduction to his work the editors raise some fundamental questions to be discussed among researchers now and in the future:

1. Which are the distinctive characteristics of Flemming Mouritsen’s border crossing method for theoretical and practical studies in the Nordic field of Childhood, Children’s Culture and Play Culture, and is this method still applicable and useful?
2. Is it still possible to use Mouritsen’s distinction between three types of child culture, namely culture produced *for*, *with* and *by* children, when we consider the impact of globalization, commercialization and digitalization on children’s play and children’s literature?
3. How can we develop Mouritsen’s method further in a landscape of childhood in transition, as it is increasingly dominated by pedagogical-institutional framing of children’s play and work, resulting in a paradoxical mix of initiatives aiming both at their *protection* in a dangerous risk society, and their empowered *participation* in a democratic society?

I shall open this discussion in relation to research in play culture.

Keywords: Flemming Mouritsen, children’s culture, play culture, research methods, aesthetics

Mouritsen and research in children’s literature

Karin Esmann Knudsen, Associate professor, Department for the Study of Culture, University of Southern Denmark, Odense, Denmark

Flemming Mouritsen’s work in the field of children’s culture starts in his literary studies: he writes theses about famous Danish poets as J.P. Jacobsen and Hans Christian Andersen. His thesis about patterns in Andersen’s fairy tales leads him – among other circumstances - into studies of literature for children, and from 1974 he writes several articles about the function of children’s literature, about the history of children’s literature, and he reviews children’s literature in papers and journals. At the same time his interest in children’s play with language, rime and rhythm increases. From a literary scholar’s point of view it is interesting how this interaction of literary and cultural perspectives is developing in his work, and how it is to be understood in the light of contemporary research in children’s literature, through the years from around 1972 to the present time. As co-editor of Mouritsen’s Method I examine this question.

My friend Flemming

Ivar Selmer-Olsen, Deputy Principal of Masters Education, Queen Maud University College of Early Childhood Education, Trondheim, Norge

A personal anecdotal and storytelling approach to Flemming, his life and work through the many many years.

Engaging in Play, engaging in the world. When pedagogues participate in children's culture

Klaus Thestrup, Associate professor, Centre for Teaching Development and Digital Media, Aarhus University, Aarhus, Denmark

Flemming Mouritsen's distinction between three types of child culture, produced *for*, *with* and *by* children, is a useful and mindblowing framework for understanding and taking action when engaging in children's play. Over the years as being a teacher at a university college, doing a master in children's culture, a ph.d. and working at a university, I have been discussing these three types with Flemming. When you examine the distinction closer in regard to how one can engage in children's play, the cultures produced *for* and *by* children seem the most simple ones to comprehend. Culture produced *by* children is when children themselves organize time, space, content and rules. The pedagogue does not take the lead, is probably not part of the playing taking place or is just being told what to do. Culture produced *for* children is for example when a company produces toys, books or games for children or when the pedagogue decides what to do, when, how and with what purpose. I am especially interested in the role of the pedagogue in culture produced *with* children. I label this as *the participating pedagogue* joining children's *experimenting communities*, where the very purpose of being together is to experiment with any given technology, any given narrative and any given challenge, find new uses for these things and even communicate, play and produce with someone somewhere else in the world through digital media using asynchronous and synchronous communication.

Death and destruction in children's play culture - how to bring Mouritsen's Method into a ph.d. project

Helle Hovgaard Jørgensen, Ph.d. student, Department for the Study of Culture, University of Southern Denmark, Odense, Denmark

Mouritsen brought me on the track of 'death and destruction' in children's play culture. With a background in Comparative Literature & Semiotics I was fascinated by the more subversive patterns of literature, and Mouritsen's approach to play seemed very much in line with that. He told us about the special sounds of shooting among boys, and their grilling of an Action Man in the back yard and then I found that my son at the age of seven had hanged 'Bamse & Kylling' by the neck in my living room. Flemming asked if I took a picture of the scenario. Because, like he said, there is much too little evidence of that kind of play. So I did. The presentation will include three examples of 'Death and destruction' in children's playculture. First 'The usefulness of shooting sounds' will be connected to 'oral literacy' (Gee & Hayes, 2011; Ong, 1982). Then the hanging of two popular figures from Danish children's television 'Bamse & Kylling' will be told, and the question: "why were they hanged" will be answered. The last example is 'Barbie at her best', and it involves firework, and points at the experimental potential of play. Finally I focus on how Mouritsen's narrative and explorative method has influenced my work in bringing the 'new' paradigm of childhood into the methodological approach of my ph.d. project on 'Children's play with digital media in pre-primary school'.

From and beyond Flemming Mouritsen's approach to children and aesthetics

Henriette Klitnæs, Ph.d. student, Department for the Study of Culture, University of Southern Denmark, Odense, Denmark

This presentation is from the perspective of an outsider – from someone who isn't rooted, raised or educated neither in the era nor in the aura of Flemming Mouritsen, and who never had the pleasure of meeting him. Nevertheless both of us look upon and try to understand children's culture and aesthetics as strongly connected to play and children's everyday processes, but not always with similar theoretical approaches. My position in the aesthetic field has mainly grounded in philosophical (Baumgarten, 1750/1992, Jørgensen, 2014, 2015) and ethnographical understandings (MacDougall, 2005). These approaches place aesthetics in children's culture and life not as a matter of the classical Mouritsen distinction: Culture *for*, *with* and *by* children (Mouritsen, 1996) but as a sensitive mode and matter (as also presented by Juncker, 2006). This calls upon aesthetics as presence, atmosphere,

intermediate worlds, routines and patterns – even in institutional settings. Due to Flemming’s research and attention to children, play and aesthetics and to the outlined theoretical approaches, I turn in my research to children as beings and to how they contribute and create tangled play-, participation- and aesthetic-pockets in kindergartens.

References

Knudsen, Karin Esmann & Herdis Toft (red.)(2016). *Mouritsens metode – en børnekulturforskers tekster 1972-2012, bind 1 og 2. I alt ca. 1300 sider. Odense, Syddansk Universitetsforlag*. (expected publication date: October 2016).

Mouritsen, Flemming (1996). *Legekultur*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Mouritsen, Flemming (2002). Child Culture – play culture. I Flemming Mouritsen and Jens Qvortrup (eds.). *Childhood and Children’s Culture*. Odense: University Press of Southern Denmark.

Guss, Faith Gabrielle (2014). *Barnekulturens iscenesettelser. Lekens dynamiske verdener*. Oslo: Cappelen/Damm Akademisk.

Juncker, Beth (2013). *Børn & kultur i Norden. Nordiske forskningsperspektiver i Dialog. Historien om et prosjekt*. København: BIN-Norden.

Panel 4: Environmental fears II - Fear or pleasure in artificial and/or digital nature

Panel chair: Lykke Guanio-Uluru

The panel is grounded in the research project *NaChILit: Ecocitizens* at Bergen University College (see <http://blogg.hib.no/nachilit/>).

In Nordic children’s and YA literature, *growing fear and concern of a global environmental crisis* is increasingly intermingling with the previously dominant representations of childhood idyll as rooted in a romantic vision of the unity of nature and child. The various papers challenge the seemingly idyllic and pleasant connection between children and nature within the field of educational and eco-critical thinking and theory, and examines how the various representations of nature found in outdoor practices and in children’s and YA literature may offer an alternative, perhaps problematizing, view on nature. Responding to the identified need for a critical analysis and scrutiny of the intertwined concepts of nature and child, a main methodological aim of the NaChILit research group has been to develop a research matrix in relation to which all examples and findings are analyzed and compared.

The expected outcome is increased knowledge of how nature is represented and understood in children’s and YA literature, and augmented understanding of how literature and educational

practices may shape children's ability to verbalize their conceptions and awareness of nature and of current environmental challenges, *helping them face environmental fears*.

This specific panel examines the representation of human re-organization of natural elements, beings and landscapes in children's picturebooks and digital applications.

Digital Nature: Crafting Pleasure in the Children's App "Kubbe makes Shadow Theatre"

Lykke Guanio-Uluru, Associate Professor, Bergen University College

Research question: How do the affordances of the digital medium shape the presentation of nature and landscape in "Kubbe makes Shadow Theatre"?

Collecting Memories in a Time of Transition. A reading of the iPad app *The Artifacts*

Ture Schwebs, Professor, Bergen University College

Research question: "*The Artifacts* tells about a childhood collection of material objects turning into a teenage collection of memories. How is this narrative mediated through an interactive story app?"

Fearful things in Nyhus' *Sânt som er*

Marianne Røskeland, Associate Professor, Bergen University College

Research question: How does natural elements contribute to the child's understanding of being in the picturebook *Sânt som er* (Things that are)?

Who will save us from the rabbits? Fear in Shaun Tan's Picturebook *The Rabbits*

Hege Emma Rimmereide, Associate Professor, Bergen University College

Research question: How does the antropocene invasion in Shaun Tan's *The Rabbits* create fear on the ecocentric horizon?

Keywords: artifacts, apps, childhood, posthuman, technology

References

Bradford et al. (eds.) (2011) *New World Orders in Contemporary Children's Literature: Utopian Transformations*. London: Palgrave Macmillan.

Curry, A. (2013) *Environmental Crisis in Young Adult Literature: A Poetics of Earth*. London: Palgrave Macmillan.

Cutter-Mackenzie, AN, P.G. Payne & A. Reid eds. (2011). *Experiencing environment and place through children's literature*. New York: Routledge.

Flanagan, Victoria (2014) *Technology and Identity in Young Adult Fiction*. London: Palgrave Macmillan.

Schwebs, T. (2014). Affordances of an App - A reading of *The Fantastic Flying Books of Mr. Morris Lessmore*. I *Nordic Journal of ChildLit Aesthetics*, Vol. 5, 2014 <http://dx.doi.org/10.3402/blft.v5.24169>

Panel 5: Children's fear of food and trust in taste

The topic of the panel is children's taste and preferences as cultural and social constructions. Food and taste are areas in which fear – and pleasure in particular – are essential concepts. It is also areas that to some degree are normatively defined by parents, professionals and politics. Our focus is primarily on media, gender and the impact of health discourses and we aim at understanding how children use their taste to navigate in the world, how they use and negotiate food in the media and how taste is related to gender and other social markers among children.

Also, the panel exemplifies different methodological approaches to the study of how food and taste function in children's everyday life. The aim is to discuss how to study the field of children's taste in media and food using different methodological approaches. Which methods are operational in the

attempt to elucidate the ambiguous intersections between media and food, fears and pleasures of taste within the everyday lives of children and adolescents?

Keywords: taste, food, fear, pleasure, methods

Fear of sugar, (dis)trust in sweetness?

Susanne Højlund Pedersen, Associate Professor, School of Culture and Society, Department of Anthropology, Aarhus University, Denmark

The paper discusses how Danish school children (12-14 years) interpret the current health campaigns against sugar between fear and pleasure. Based on an ongoing fieldwork about children and taste, I use the example of sugar to unfold and discuss children's everyday struggle to balance nutritional knowledge, taste preferences and social relations. Based on Antine Hennion's definitions of taste as a reflective activity I discuss how this sense act as a medium for communication and thereby contributes to the production of the social.

Media literacy seen through children's cooking and production of cooking videos

Karen Klitgaard Povlsen, Associate Professor, School of Communication and Culture: Media Studies, Aarhus University, Denmark

This paper wants to investigate the patterns of children's fears of food and trusts in taste in relation to their media preferences. The paper will discuss how we can judge media literacy through the analysis of videos produced by children on how and what they cook. Thus the paper discusses if it is possible to parallel or to see any relations between trust and fears of food and trust or fear of media.

The empirical basis of the paper is three experimental interventions in Danish school classes in home economics in the 6th and 7th grade in spring 2016. Four researchers observe and interview the children while they are cooking and videotaping their cooking. The interviews demonstrate that the children know many popular global television cooking shows and competitions, and the observation proves how they actually use their media competences while they cook. The video films makes it possible to research the media literacies in the single groups from three different schools with different traditions for using media in teaching. In the first school, all children were equipped with an ipad, in the second ipads and smartphones were not allowed. The third school had just bought a class-set of mini ipads. Important for the paper thus is 'media literacy': "Media literacy is a set of competencies that enable us to interpret media texts and institutions, to make media of our own, and to recognize and engage with the social and political influence of media in everyday life." (Hoechsmann & Poyntz, 2012, p. 1). The point being how media uses are operationalized when the children produce media and how they negotiate on how to edit their raw material in the postproduction, and how this is related to food preferences, food competences, and trust in and fear of food and media. The main question in the paper therefore is if media literacy is relevant to the constructions of fear of food and trust in taste: Do the videos on cooking show us patterns of trust and fear and are the patterns related to real life experiences or to media experiences or to both – or to neither? Are the teachers able to recognize and appreciate the media competences and media literacy in children's co-productions?

References

Hoechsmann, Michael and Stuart R. Poyntz 2012: *Media Literacies: A critical Introduction*. Wiley-Blackwell

Krogager, Stinne Gunder Strøm; Povlsen, Karen Klitgaard; Degn, Hans-Peter, 2016: [Patterns of Media Use and Reflections on Media among young Danes](#).

I: *NORDICOM Review*, 36, 2, 97-112.

Leer, Jonatan and Karen Klitgaard Povlsen 2016: *Food and Media. Practices, Distinctions and Heterotopias*. London: Routledge

Rittenhofer, Iris and Karen Klitgaard Povlsen 2015: [Organics, trust and credibility : A management and media research perspective](#). / [Rittenhofer, Iris; Povlsen, Karen Klitgaard](#). I: *Ecology & Society*, Vol. 20,

Food pleasures and media food aesthetics – a co-productive approach

Stinne Gunder Strøm Krogager, Assistant Professor, Department of Communication, Aalborg University, Denmark

The methodological ambition of this paper is to discuss how experimental and practice oriented co-productive methods can contribute to elucidating the ambiguous intersection between media and food within everyday lives of children and adolescents by displaying knowledge of mediated food. I wish to exemplify how we can study and demonstrate food knowledge and media literacy (Buckingham, 2009) through experimental methods: making media users produce their own media content on food building on established and well-known formulas and genres opens up to a wide range of media discourses. The children are able to reuse media messages (discursively and aesthetically) in new media food productions by means of established mediated discourses and visual aesthetics in new and often ironic ways (Krogager, 2015; 2016). Also, the paper suggests that taste and pleasures regarding food and preferences regarding media food aesthetics play a dissimilar role for boys and girls negotiating social meaning, gender affiliation and aesthetic differentiation (Krogager, Povlsen & Degn, 2015). Thus, media aesthetics and food preferences are performed as gendered practices as the participants create different co-productions that play into well-known sociological patterns of gendered eating habits (Halkier, 2010). Boys prefer meats; girls prefer fruits and berries and aesthetically boys and girls have very different preferences too. The children's taste in foods and aesthetics are socially and culturally constructed.

References

- Buckingham, D. (2009) "Creative' visual methods in media research: possibilities, problems and proposals", *Media, Culture & Society*, vol. 31, no. 4, pp. 633.
- Halkier, B. (2010) *Consumption Challenged: Food in Medialised Everyday Lives*. Ashgate.
- [Krogager, S. G. S., Povlsen, Karen K. & Degn, H.P. \(2015\) "Patterns of Media Use and Reflections on Media among young Danes". *Nordicom Review*, Nr. 2, 2015, s. 97-112.](#)
- Krogager, S. G. S. (2015) [Mediemed i udvalg: Om udvælgelse og produktion af tekster om mad](#). In: Graakjær & Jessen. *Selektion: Om udvælgelse af medietekster til analyse*. MÆRKK – Æstetik og Kommunikation.
- Krogager, S. G. S. (2016) [Children cooking media food. Exploring media literacy through co-productive methods](#). In: Povlsen & Leer. *Critical Food Studies. Media, Food and Identity*. Media Food.

Fear in Children's Food Education: The Example of Taste Education

Jonatan Leer, Post doc., Danish School of Education, Research Programme in Learning for Care, Sustainability and Health, Aarhus University, Denmark

In contemporary food culture, children are very often framed as a particularly vulnerable group in need of guidance in order to avoid obesity and other epidemics. These fears are used to legitimate extremely normative food education for children and control mechanism such as nudging, shaming and self-policing. In the last decades, however, we have witnessed an increasing interest in taste education. This engagement with the sensuality of eating could be understood as an innovative way of framing food education for children in which the corporeal and individual experience of food could be taken serious and used as a tool to facilitate critical awareness of food among children. In this paper, I will focus on how taste is used in contemporary food education by discussing policy papers, academic studies, food education manuals etc. The main argument is that most of the literature on taste education despite ambitions of developing children's sensuality and taste experiences has a very reductive understanding of taste and is essentially totally distrustful concerning children's taste. Taste is seen as a barrier for 'correct' eating habits and not as an important sense, a source to pleasure, or a central way of sensually understanding the world.

References

Leer, J. & Wistoft, K. (2015). *Mod en smagspædagogik. Kritisk litteraturreview om børn, smag og læring*. Skrifteserien SMAG#02. Syddansk Universitet.

PAPER SESSIONS

Paper session 1 - Fear and pleasures in institutional practice/ institutionalized childhood

Deltagelseskultur, børneperspektiver og tværfaglighed: Om æstetiske processer i dagtilbud

Henriette Klitnæs

Præsentationen tager afsæt i et fornyligt startet ph.d. studie, som knytter sig til Europæiske Kulturbørn (EK) – et udviklingsprojekt, der udspiller sig i danske, nordiske, baltiske og centraleuropæiske lande i perioden ca. medio 2015-medio 2018. Projektet er desuden sammenhørende med Aarhus Kulturbørn 2017, hvor temaet er Rethink. I EK arbejder pædagoger/lærere og kunstnere sammen, og sigtet er at projekterne bredes ud i hverdagen og lagrer sig i et længerevarende perspektiv. Mit forskningsfokus er, hvordan pædagoger og kunstnere samarbejder, gentænker, eksperimenterer og reflekterer over æstetiske processer i dagtilbud. Herunder undersøges hvordan forskellige fagligheder, roller og perspektiver kommer til syne, og hvordan både voksen- og børneperspektiver, deltagelse og medejerskab etableres og fastholdes i processen. En senere fase i forskningen vil omhandle hvorledes det europæiske perspektiv og netværk viser sig og med hvilke implikationer. Den teoretiske forankring og inspiration vedrørende børnekultur og det æstetiske hentes primært hos Juncker (2006), Baumgarten (1750/1992) og Jørgensen (2014). Indenfor samarbejde og deltagelseskultur inspireres jeg blandt andet af Rogoff & Schneider (2008) og Hart & Schwab (1997). Det metodiske afsæt er etnografisk aktionsforskning (Tacchi, 2015) i to udvalgte børnehaver (i Danmark). Desuden indgår nedslag i andre hjørner af EK og her benyttes diverse kvalitative metoder som observation, deltagerobservation og interviews. Endvidere inddrages deltagernes empiri/dokumentation fra etablerede refleksionsfora. For at undersøge både tilrettelagte projekter og fastholde hverdagsperspektivet etableres to spor i forskningen: Et projektspor og et hverdagsspor.

Præsentationen bidrager til konferencens tema og rammesætning ved at bidrage til nye forståelser af pædagogers, kunstneres og børns deltagelsesprocesser og medejerskab/indflydelse i æstetiske processer, og hvordan den metodiske tilgang med etnografisk aktionsforskning kan bidrage til deltagelseskultur og børneperspektiver og samtidig undersøge, hvordan udviklingsprojektet udfolder sig i lokale kontekster. Afhængig af hvor projektet er til efteråret, forestiller jeg mig at præsentere de første analyser af de opridsede spor, og hvordan tværfaglighed, deltagelseskultur, børneperspektiver og det æstetiske viser sig.

Nøgleord: Etnografisk aktionsforskning, børnekultur som æstetisk felt, tværfaglighed, deltagelseskultur, børneperspektiver

Referanser

Baumgarten, A.G. (1750/1992): "Æstetikken" (Aesthetica §§. 1-103) I: *THEMATA 4. Klassisk poetik i moderne tid. Mellem klassicisme og romantik*: 7-60, red. Sørensen, Aarhus

Hart, R. & Schwab, M. (1997): "Children's Rights and the Building of Democracy: A Dialogue on the International Movement for Children's Participation" s. 177-191 I: *Social Justice*, vol. 24, No. 3 (69), Fall

Juncker, B. (2006): *Om processen. Det æstetiskes betydning i børns kultur*. Tiderne Skifter, København

Jørgensen, D. (2014): *Den skønne tænkning. Veje til erfaringsmetafysik. Religionsfilosofisk udmøntet*. Aarhus Universitetsforlag, Aarhus

Rogoff, I. & Schneider, F. (2008): "Productive anticipation" I: *Cultural Politics in a Global Age, Uncertainty, Solidarity and Innovation* ed. by Held, D. & Moore, H.L., Oxford: Oneworld. Print.

BØRNEMILJØPROJEKTET: Pædagogisk arbejde med børnemiljø og børns perspektiver i dagtilbud

Anette Boye Koch, Hanne Hede Jørgensen, Hanne Laursen

Børns perspektiver i udvikling af gode børnemiljøer

Indsatsen for udvikling af et "fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø" (Dagtilbudsloven, §7) har i en årrække været obligatorisk i samtlige danske dagtilbud. I den danske dagtilbudslov står: "Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Dagtilbudsloven, §8, stk.5). Inddragelse af børns perspektiver i arbejdet med børnemiljøet er således en lovgivningsmæssig forpligtelse, men der mangler viden om, dels hvordan pædagogerne inddrager børn, og dels hvilken betydning denne inddragelse har for såvel pædagogikken som børnekulturen. Vi er særligt optaget af, i hvor høj grad børns oplevelser af glæde og frygt spiller sammen med pædagogers vurderinger af, hvad et godt børnemiljø kan være, samt om det gode børnemiljø giver børn mulighed for at overskride sig selv fysisk, psykisk og æstetisk.

Forskningsspørgsmål

Hvad sker der, når pædagoger og børn arbejder sammen om at udvikle gode børnemiljøer? Hvordan inddrager pædagoger børns perspektiver? Hvordan oplever børn at blive inddraget? Hvordan påvirker børns perspektiver pædagogernes praksis? Hvordan påvirkes børnekulturen af eventuelle forandringer i børnemiljøet? Hvordan kan et børnemiljø vurderes som godt ud fra et børneperspektiv?

Metodologisk udgangspunkt

Projektet er inspireret af fænomenologi og reflektiv livsverdensforskning, defineret som "an empirical research approach that allows the phenomenon to guide the research by an open and bridled attitude" (Dahlberg, Dahlberg & Nyström 2008). Projektet baseres på feltarbejde med deltagerobservationer og interviews (Wadel, 1991). Vi anvender en narrativ tilgang og forstår det narrative som både fænomen og metode (Clandinin, 2013). Vi indgår i dialoger med børn og pædagoger om deres fortællinger om børnemiljøer med det formål at lade flest mulige stemmer komme til orde og med åbenhed for at fortællinger ikke er endegyldige, men til videre forhandling (Frank, 2012). Børn indgår derfor i projektet ikke kun som informanter, men også i analyse- og evalueringsprocesser (EVA, 2009). Dette søges fastholdt gennem fokusgruppeinterviews og børnemøder. I foråret 2016 foretages pilotinterviews med pædagogiske ledere med henblik på en indledende afsøgning af pædagogers arbejde med børnemiljø. I perioden november 2016 – april 2017 arbejdes der med børnemiljøinitiativer i de to dagtilbud, mens forskerne følger pædagoger og børn ved brug af etnografiske og narrative metoder. Maj – juni 2017 gennemføres fokusgruppeinterview med pædagoger og børn.

Nøgleord: Børnehaver, børnemiljø, børns perspektiver, børns kultur, dannelse

Referencer

- Clandinin (2013). *Engaging in narrative inquiry*. Walnut Creek: California: Left Coast Press.
- Dahlberg, Dahlberg og Nyström (2008). *Reflective Lifeworld Research*. 2nd Edition. Studentlitteratur
- Frank (2012): "Practicing Dialogical Narrative Analysis" In: Holstein & Gubrium: *Varieties of Narrative Analysis*. SAGE, Publications, inc.
- Wadel (1991) *Feltarbejde i egen kultur*, Seek A/S, Flekkefjord.
- EVA Danmarks evalueringsinstitut. Børneperspektiver.
<https://www.eva.dk/udgivelser/2009/boerneperspektiver/viewfile:///C:/Users/hp/Downloads/Borneperspektiver.pdf>
- Dagtilbudsloven. Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Link: <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=168340&exp=1>

Motstand som skapende kraft

Henriette Jæger

Hvilken betydning kan motstand ha i møtet mellom voksnes kultur for barn og barns egen kultur i barnehagen?

Med utgangspunkt i en liten del av et større empirisk materiale innhentet i en barnehage med en høy andel barn med annet morsmål enn norsk i Oslo våren 2014, «Med digitale verktøy inn i teksten», vil jeg vise hvordan en støttende voksen skaper rom for Saeed (6 år) til å finne sin vei inn i arbeidet med en kompleks bildeboktekst som barnegruppen jobber med. Til grunn for prosjektet lå et ønske om å introdusere barna for en mer kognitivt krevende og akademisk språkbruk gjennom språklige og estetisk komplekse tekster. Casen som ligger til grunn for presentasjonen finner sted i en voksenstyrt setting med bildeboka *Arkimedes og brødskiva* som omdreiningspunkt, hvor de voksnes intensjoner i stor grad handler om å skape forståelse for begrepene som brukes i boka. Ett av barna i barnegruppen, Saeed på seks år, bryter ut av denne settingen ved å forlate situasjonen og lage sin egen bok i bildebokapplikasjonen BookCreator. En av de voksne i prosjektet blir med som observatør og etter hvert en slags deltaker. Saeed tar i denne casen aktive grep for å forbedre sin egen situasjon gjennom å utfordre de voksne, yte motstand og «skrive» sin egen vei inn i randsonen av fellesskapet ved bruk av egne (medie)erfaringer. Jeg drøfter den skapende kraften som ligger i Saeeds motstand og betydningen av at motstanden gjenkjennes og anerkjennes av den voksne i barnehagen som en kilde til skapende prosesser og deltakelse. Saeeds bok forstås videre som en teksthendelse (literacy event), hvor han kombinerer flere modaliteter for å kommunisere sitt uttrykk og sin forståelse. Boka er derfor å regne som en multimodal tekst. I den anledning vil jeg se på betydningen som nettbrettet og applikasjonen BookCreator og den voksne har som mediatorer for Saeed og hans prosess fram mot ferdig bildebok. Drøftingen hviler på en forståelse av motstand som en kilde til agency og deltakelse (Grindheim, 2013; Petersen, 2015), samt teoretiske perspektiver på multimodalitet (Kress, 2010, Maagerø & Seip Tønnesen, 2014) og barnekultur (Jæger og Torgersen, 2016).

Nøkkelord: barnehage, barnekultur, motstand, agency, mediekultur

Referanser

- Grindheim, Liv Torunn (2013). Barns motstand som demokratisk deltaking i basebarnehagen. I: *Utbildning & Demokrati* 2013, vol. 22, nr. 2, s. 37-57
- Jæger, Henriette og Torgersen, Jan Ketil (red.) (2016). *Barnekultur*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Kress, Gunther (2010). *Multimodality. A social semiotic approach to contemporary communication*. London: Routledge
- Maagerø, Eva og Seip Tønnesen, Elise (2014). *Multimodal tekstkompetanse*. Kristiansand: Portal Akademisk
- Petra Petersen (2015). «-That's how much I can do!» . Children's Agency in Digital Tablet activities in a Swedish Preschool Environment. I: *Nordic Journal of Digital Literacy*, volume 10, no 3-2015

Paper session 2 - Fears and pleasures in child culture - literature/television

”Eg prøver å stryke pappa i skjegget, slik mamma brukar å gjera”

Barnerollen framstilt gjennom bilde og tekst i bildeboka *Førstemamma på Mars*.

Hanne Kiil

I dette paperet vil jeg diskutere hvordan dagens bildebøker utforsker og utfordrer grensene for hva barn og barndom er. I disse bildebøkene er det ikke minst barnas samspill med foreldrene som belyser

hvilke muligheter og begrensninger det ligger i de ulike barnerollene. *Førstemamma på Mars* av Gyrid Axe Øvsteng og Per Ragnar Møkleby har en liten jente som hovedperson og jeg-forteller. Med en kanskje døende mor på sykehus og en far som ikke makter å være en trygg omsorgsperson i denne situasjonen, blir jenta overlatt mye til seg selv, sitt eget raseri og sin egen fantasi. På ulike måter etableres det et skille eller en konflikt mellom far og datter. Forskjellige former for tilpasning og makt er knyttet til denne relasjonen, og både den visuelle og den verbale teksten bidrar til å få fram barnets perspektiv og posisjon. Mens teksten skifter mellom dialog og indre monolog har bildene mange elementer kjent fra tegneserier. Den amerikanske tegneserieforskeren Scott McCloud understreker at selve tegnestilen kan gi leseren identifikasjonsmuligheter med protagonisten. Han framhever også hvordan bildesekvensene åpner opp for forskjellige aspekter av tid, sted og stemning. *Førstemamma på Mars* vant i 2013 Kulturdepartementets bildebokpris. Juryen vurderer bildebøkene både ut fra litterær og bildemessig kvalitet. I slike bøker hvor den kunstneriske kvaliteten vektlegges, er det interessant å se hvilke barneroller som leseren blir presentert for. Med perspektiver fra teori om tegneserier og postmoderne bildebøker vil jeg diskutere hvilke holdninger og verdisyn på barn og barndom som blir formidlet gjennom bilde og tekst. Kan kompleksiteten i det kunstneriske uttrykket si oss noe om dagens sammensatte barneroller?

Key words: kunstnerisk bildebok, visuell tekst, barnerolle

Referanser

Evans, Janet (red.): *Challenging and Controversial Picturebooks. Creative and critical responses to visual texts* (2015) New York/London: Routledge

McCloud, Scott: *Understanding Comics. The Invisible Art* (1994) New York: Harper Collins

Sipe, L. og S. Pantaleo (red.): *Postmodern Picturebooks* (2008) New York/London: Routledge

Norske barns perspektiv på nyheter

Linn Cathrin Lorgen

Det ikke gøy, siden at nyheter e egentlig ikke gøy da, voksne syns itj at nyheter e gøy heller. Men...Det e *bra*, og det e *interessant*, også e det også lærerikt på en måte. (Liam 10 år)

Eh...æ veit ikke om det var med en sånn...ebola eller no – var det? [...] Folk blir jo *redd* da. [...] Det e jo *litt* skummelt, men det e jo viktig å vit. (Elias 10 år)

De siste årene har man i Norge sett en nysatsning på å formidle alderstilpassede nyheter til barn mellom 8 og 12 år, både på tv (Supernytt på allmennkringkasteren NRKs barnekanal) og i avisform (ukeavisen Aftenposten Junior). Hvordan kan denne satsningen forstås i lys av endrede forståelser av barndom i Norden og internasjonalt? I mitt PhD-prosjekt tas det utgangspunkt i tv-programmet Supernytt, og både innholdet i programmet og publikums perspektiver undersøkes. En kvantitativ innholdsanalyse kartlegger blant annet hvilke tema som dominerer i programmets tv-sendinger, for å se hva som anses som passende, viktig og interessant for barn, og hva som ved sitt fravær anses som mindre relevant eller upassende. Denne undersøkelsen utdypes gjennom kvalitative analyser av enkelte nyhetssaker, hvor det ses nærmere på hvilke forestillinger om barn og barndom som representeres i programmet. I tillegg undersøkes barns perspektiver gjennom dybdeintervjuer. Her fokuseres det på hvordan barna snakker om det å være barn og det å se på nyheter, og hvilke aspekt de vektlegger når de snakker om nyhetssjangeren generelt og nyheter for barn spesielt. Prosjektet kombinerer teoretiske perspektiver fra medievitenskap og sosial barne- og barndomsforskning (Buckingham, 2000; Juncker, 2013; Kjørholt, 2010; Tingstad, 2015), og bygger på et syn på barndom som konstruksjon som varierer med tid og rom. Dette paperet fokuserer på publikumsdelen av prosjektet, og skildrer måten barna i undersøkelsen snakker om nyheter som potensielt skremmende og skadelig for det som oppfattes som spesielt sårbare grupper, men samtidig som en viktig kilde til læring og å "vite hva som skjer" i verden. Mange av de intervjuede barna skiller mellom ulikt

mediebruk og sjangre etter hvilke funksjoner de tjener, mest fremtredende om de er underholdende/avslappende eller *lærerike*. En klar tendens i materialet er at deltakerne identifiserer nyhetene som en kilde til læring. En foreløpig konklusjon fra denne studien er at barna viser en tydelig bevissthet om nyhetssjangerens sosiale og kulturelle *verdi*, at ulike former for mediebudskap er rangert ulikt i et sjangerhierarki, og at dette har konsekvenser for hvordan barn posisjonerer seg i intervjusituasjonen.

Nøkkelord: Barn, nyheter, frykt, læring

Referanser

Buckingham, D. (2000). *The making of citizens: Young people, news, and politics*: Taylor & Francis US.

Juncker, B. (2013). *Børn & Kultur i Norden*.

Kjørholt, A. T. (2010). *Barn som samfunnsborgere-til barnets beste?*: Universitetsforlaget.

Tingstad, V. (2015). Barn, barndom og kultur. Fra tvetydig posisjonering til dynamisk teoretisering. *Barn*(3-4), 111-123.

Fenomenet «Frost»

Hilde Dybvik

«Mamma, du frøs hjertet mitt!» Olav på fire år utbryter dette til sin mor mens han hutrer etter en dusj. Han framfører en replikk fra filmen *Frost* – i en ny kontekst.

Disneys animasjonsfilm *Frost (Frozen, 2013)* ble enormt populær da den kom, og ser ut til å være svært holdbar i barns kultur. Historien bygger på H. C. Andersens eventyr «Snedronningen» (1845), men filmen om de to søstrene Anna og Elsa står på egne bein. *Frost* har vunnet anerkjente priser (Golden Globe og Oscar) både for beste animasjonsfilm og beste sang («Let it go»). Media er en sterk kulturformidler, og mediebaserte opplevelser er tilgjengelige for barn og preger barns kultur og lek i stor grad (Johansen 2014). *Frost* har sju års aldersgrense. Likevel ble filmen raskt en del av barnekulturen – langt ned i barnehagealder. En mengde spin-off-produkter henvender seg dessuten til svært unge (for)brukere. Medialiseringen av samfunnet har ført til det Hjarvard (2008) kaller «kids growing older younger» og «adults staying younger longer», noe som innebærer en grenseutvisking mellom barne- og voksenverdenen. Et utslag av dette har vi når unge voksne ved hjelp av blant annet plastiske operasjoner ligner på Elsa, og blir kjent for dette nettopp gjennom mediene. Dessuten kommer fenomenet til syne på flere måter i selve filmens uttrykk: I begynnelsen av filmen er søstrene Anna og Elsa barn. I løpet av filmen vokser de, og både mentalt og kroppslig blir de til unge kvinner – og Elsas utstråling idet hun framfører sin sang, «La den gå», er seksuell på en eksplisitt måte. Når barn leker Elsa, kan dermed den voksnes forestilling om barn og barndom bli utfordret. Det kan sette begreper som medvirkning i spill, på samme måte som den voksnes vurdering av kulturprodukter for barn (Juncker 2004).

Følgende spørsmål er omdreiningspunkt for presentasjonen: Hva er det med filmen *Frost* som gjør at den er så holdbar i barns kultur? Presentasjonen vil ha to deler, der den første vil ha størst fokus:

1. Analyse. Analysen av filmen legger særlig vekt på framstillingen av de to søstrene. Jeg benytter meg av begrepsapparatet til Engelstad (2015). Film er et multimodalt medium, og derfor vil Kress (2010) sin multimodalitetsteori også være viktig i analysen.
2. Medielek. På bakgrunn av analysen vil jeg gi eksempler på filmens appell til barn. Jeg vil gjøre observasjoner av barns samhandling foran skjermen og bearbeidelse av fortellingen i lek.

Nøkkelord: barnekultur, mediekultur, medielek, multimodalitet, kjønn

Referanser

Engelstad, A. 2015. Film og fortelling. Bergen: Fagbokforlaget

- Hjarvard, S. 2008. En verden af medier: Medialiseringen af politik, sprog, religion og leg. København: Samfundslitteratur
- Johansen, S. L. 2014. Barns liv og lek med medier. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Juncker, B. 2004. Gab – det er kedeligt. Om børns smag. Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur nr. 47/2004
- Kress, G. 2010. Multimodality. A social semiotic approach to contemporary Communication. London: Routledge

«Madonna og barnet» i Sinna Mann. Visuelle representasjoner av barndom mellom omsorg og overgrep.

Kjersti Lersbryggen Mørk

Målet med dette paperet er å undersøke hvordan det kunsthistoriske motivet «Madonna og barnet» brukes i bildeboka *Sinna Mann* (2003) av Gro Dahle og Svein Nyhus. Relasjonen mellom barn og voksen uttrykkes blant annet gjennom varianter av dette motivet i illustrasjonene – i en bok der bildene har en sentral rolle i framstillingen av familievold sett fra barnets perspektiv. *Sinna Mann* handler om en liten familie med en stor hemmelighet. Lille Boj er vitne til at pappa blir til sinna mann som slår mamma. Teksten har en gjennomgående poetisk stil, karakterisert av gjentakelser, setningsfragmenter og et billedrikt språk – som representerer et forsøk på å beskrive barnets traumer. I de ekspressive illustrasjonene signaliserer farger, symboler og fordreide perspektiver en familiesituasjon preget av aggresjon og angst, makt og avmakt. Bildeboka er laget på oppdrag fra prosjektet «Vitne til vold», og er inkludert i ulike planer og opplegg mot familievold, blant annet i regi av Redd Barna. Boka danner grunnlaget for en animasjonsfilm og en teaterforestilling med samme navn. Bok og film har vunnet flere priser, men både tema og den unge målgruppa (fra 5 år, ifølge forlaget) har skapt debatt. Min påstand er at boka uttrykker en tidstypisk ambivalens mellom forestillingen om barnet som uskyldig og barnet som kompetent (Jenks 2005, Juncker 2013) – en ambivalens som særlig kommer til uttrykk ved at bildene setter i spill det tradisjonsrike motivet “Madonna og barnet” (Higonnet 1998). Barnelitteraturens «masterplot of childhood innocence» (Kidd 2005) er under press i *Sinna Mann* – både ved å sette fokus på et betydelig, men underkommunisert samfunnsproblem sett fra et barns perspektiv, men ikke minst ved å rette seg mot barn og unge som primær målgruppe. Motivets «Madonna og barnet», i slekt med motivet «mor og barn» der omsorg står sentralt og i opposisjon til ondskap (Lothe 2009), brukes i en reforhandling av relasjonen mellom barn og voksen, der iscenesettelsen av det trygge hjemmet og den lykkelige barndommen utfordres når omsorgsperson og overgriper flyter i hverandre.

Referanser

- Higonnet, Anne (1998) *Pictures of Innocence. The History and Crisis of Ideal Childhood*, London: Thames and Hudson.
- Jenks, Chris (2005) *Childhood: Second edition*, London/New York: Routledge.
- Juncker, Beth (2013) *Børn og Kultur i Norden: Nordiske forskningsperspektiver i dialog*, BIN-Norden.
- Kidd, Kenneth (2005) “‘A’ is for Auschwitz: Psychoanalysis, Trauma Theory, and the Children’s Literature of Atrocity”. *Children’s Literature*, vol. 33, Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Lothe, Jakob (2009) «Forteljing, vitnesbyrd, fiksjon: Narrative presentasjonsformer av Holocaust», *Det Norske Videnskaps-Akademis Årbok 2008*, Oslo: Novus forlag.

Paper session 3 - Fear and pleasures – age, sexuality, gender

Åldersnormerande klädbud på nätet

Johanna Sjöberg

Kläder är en nödvändighet för att skydda kroppen från kyla och yttre påverkan. Men kläder är också något som anpassas till olika situationer – vi har olika kläder till vardags och till fest. Med hjälp av kläder görs också identitetsarbete och kategorisering av människor. Olika åldersgrupper har olika föreställningar kopplade till sig och därmed skilda förväntningar på sig, däribland hur man ska se ut och vara klädd. Man ska enkelt uttryckt vara klädd för sin ålder (Lurie 1992, Persson 2001). Det innebär exempelvis att barn ska vara 'klädda som barn' och att deras klädda kroppar, i enlighet med föreställningen om det oskuldsfulla barnet, inte får exponeras på ett sätt som kan förfalla sextigt. Kläder kan därmed fungera som utgångspunkt för debatt om vad som är åldersadekvat. Försäljning av stringtrosor och andra utmanande kläder för flickor är sådana exempel (ex. Hohner 2012, Schagerlind 2009). Att barns och ungas kläder har potential att väcka starka känslor hos vuxna gör kläder till en arena för förhandling av innebörden av barndom och en arena för maktkamp och konflikt mellan olika åldersgrupper/generationer. Att kläder också kan ge njutning när man klär sig fin gör att de har potential att befinna sig i gränslandet mellan fear och pleasure. I det här projektet granskas innehållet i tre svenska nätbutiker som är specialiserade på att sälja kläder för barn. Med fokus på ålder och åldersordning analyseras vilka kläder som saluförs och hur gruppen barn samtidigt konstrueras och relateras till andra ålderskategorier. Analysen av hur nätbutikerna presenterar kläder i bild och text görs med hjälp av kritisk visuell diskursanalys (Sjöberg 2013). Inledande granskning visar att kläderna som är till försäljning i huvudsak kan delas in sex stilistiska teman; 1) den *spralliga*, 2) den *änglaljuva*, 3) den *streetcoola*, 4) den *populärkulturella*, 5) den *läsbara* och 6) den *lillgamla* stilen. Eftersom den lillgamla stilen består av plagg som vuxna, kanske oftare än barn, brukar synas i väcker särskilt den frågor om gränser mellan olika ålderskategorier och hur barn kan vara klädda på ett åldersöverskridande sätt.

Frågor som presentationen kommer att adressera är:

- Vad säger nätbutikernas kläder och visualitet om föreställningar/förväntningar på barn?
- Hur relateras barn till andra ålderskategorier och vad säger det om gruppens position i en åldersmaktsordning?

Keywords: kläder, barndom, vuxenhet, nätbutiker

Referenser

- Lurie, Alison (1992). *The language of clothes*. New ed London: Bloomsbury.
- Hohner, Lotta (2012). Mode som upprör - Utmanande barnkläder skapar debatt på internet. *Göteborgs-Posten*, 2012-08-10, s. 56-57.
- Schagerlind, Jenny (2009). 'Vidrigt att göra barn till sexobjekt'- Maxis spets-bh för småflickor upprör mamma, *Alingsås tidning*, 2009-02-13, s.6.
- Persson, Therése (2010). Kvinnlig för sin ålder: en intervjustudie om ålder, kropp och femininitet. Diss. Linköping : Linköpings universitet.
- Sjöberg, Johanna (2013). *I marknadens öga: barn och visuell konsumtion*. Diss. Linköping: Linköpings universitet.

Hvor var det det butta, hvor er det blitt av alle gutta?

Ingvard Bråten

Forskningsspørsmål: Med fokus på guttene; hva kjennetegner utviklingen i kunst og håndverksfaget i et kjønnsperspektiv?

Status: Studien er i en tidlig fase og konferansedeltakelsen er tenkt som et ledd for å gi arbeidet innspill og framdrift.

Bakgrunn: Det er gjort få studier av elevers valg og interesser i kunst og håndverksfaget i grunnskolen. Det finnes indikasjoner på at jenter i grunnskolen trives bedre med kunst og håndverksfaget enn hva guttene gjør (Aasen & Vigmostad, 2014) og jentene oppnår klart bedre karakterer i faget (Statistisk sentralbyrå, 2016). I valgfaget design og redesign, som i innhold er nært knyttet opp mot kunst og håndverk, er det mange steder rene jenteklasser (Utdanningsdirektoratet, 2014). Faget har flere ganger blitt kraftig endret gjennom læreplanreformene i norsk skole. Fram til forsøksplanen i 1960 var faget delt i tegning, håndarbeid for gutter - sløyd og håndarbeid for jenter – tekstil. Noen steder levde denne delingen videre fram til mønsterplanen av 1974 hvor faget definitivt ble hetende forming. Selv og jenter og gutter nå fikk det samme tilbudet fortsatte den organisatoriske oppdelingen i sløyd og tekstil i lang tid og kanskje er den enda ikke helt borte. I 1997 endret faget navn fra forming til kunst og håndverk. Kjosavik (2003) hevder at faget samtidig ble endret fra «...vekt på affektive målformuleringer og skapende prosesser, til et fag der det tydeligere enn i noen læreplan etter krigen gjøres klart hva elevene skal lære, og der kognitive prosesser står mer sentralt enn noen gang» (s.45). På bakgrunn av elevdata, faghistorie og kjønnsforskning vil jeg diskutere hvordan kjønnsforskjeller i faget kan forstås, hvor jeg legger særlig vekt på hva som kjennetegner guttene sitt forhold til faget.

Metodisk tilnærming: Studien er tenkt å foregå i to trinn. I første del vil jeg kartlegge eksisterende data om gutters og jenters forhold til faget. Hva taler for og hva taler mot at jenter og gutter forholder seg til faget ulikt? Dette settes i sammenheng med faghistorie, læreplanreformer, skoleundersøkelser og kjønnsforskning. Det er foreløpige funn fra denne delen som vil bli presentert på konferansen. I neste trinn vil jeg gjennomføre kvalitative intervjuer med elever, lærerstudenter og lærere, hvor jeg søker svar på hva som bidrar til og hva som motvirker, at kunst og håndverk er et attraktivt fag for guttene.

Nøkkelord: Kunst, håndverk, kjønn

Barnbloggen – om faror och utmaningar i konstruktioner av det skandinaviska nät-barnet

Natalie Davet

Children's blogs are becoming an increasingly popular phenomenon in what could be seen as a contemporary space for communication over age boundaries. This paper is an attempt to shed light on the importance of an intersectional approach in the analysis of childhood constructions in social media. On the basis of a fictional child blog made up by Plan Norway, as part of a controversial campaign against child marriage, this paper focuses on age, but also, gender, sexuality and ethnicity as main social variables in the process of constructing "Another" Scandinavian child portrait. An exhibitional approach involving both text and visuality is used in an extended discussion of online constructions of childhood. Children's blogs are presented as a "glocal" arena with huge social and political potential regarding one of today's strongest discourses of childhood: the discourse of the competent but vulnerable child. Genom sociologen Nick Lee (2001) har barnet kommit att erkännas som både varande och blivande varpå barndomen som ålderskategori idag kan studeras som ett fenomen som materialiseras genom dominerande diskurser om barn och barndom, men där barnen själva framstår som "beings in their own right". I en kommande artikel studerar jag hur barnbloggen som fenomen bidrar till att reproducera diskurser om barn och barndom. Med utgångspunkt i en påhittad barnblogg, konstruerad av Plan Norway i syfte att motverka barnäktenskap, undersöker jag

konstruktioner av barn och barndom i allmänhet och det skandinaviska barnet som "den Andre" i synnerhet. Plan Norway's fiktiva barnblogg utgör mitt empiriska material. Metodologiskt använder jag mig av intersektionella analyser (de los Reyes & Mulinari, 2005; Mattsson, 2015) av ålder, kön, sexualitet och etnicitet och för en diskussion utifrån text såväl som visualitet om online-konstruktioner av barn och barndom. Barnbloggen presenteras som en *utställning* (Hogan, 2010) och en *glokal* (Robertson, 1994) arena med stor politisk såväl som social potential vad gäller dagens starkaste barndomsdiskurs; det kompetenta men sårbara barnet. Den aktuella barnbloggen använder sig av ålderskodade attribut och iscensätter av ett kraftigt normbrott avseende ett förväntat livslopp i välfärdssamhället. Genom barnbloggens format, tilltal och spridning lyfts diskussionen om barnäktenskap till en ny dimension. Det är en dimension där även minderåriga görs delaktiga i det offentliga samtalet, både som föremål för diskussionen och som utförare, betraktare och konsumenter av barnbloggen.

Keywords: childhood, exhibition, "glocal" arena, intersectionality, online interactions.

Referenser

de los Reyes, Paulina och Mulinari, Diana (2005). *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*. Malmö: Liber.

Lee, Nick (2001). *Childhood and Society. Growing up in an Age of Uncertainty*. Buckingham, UK: Open University Press.

Mattsson, Tina (2015). *Intersektionalitet i socialt arbete*. Upplaga 2. Malmö: Gleerups Utbildning.

Hogan, Bernie (2010). The Presentation of Self in the Age of Social Media: Distinguishing Performances and Exhibitions Online. *Bulletin of Science Technology & Society*, (30:377), Sage Publications.

Robertson, Roland (1994). Globalisation or Glocalisation?, *Journal of International Communication*, 1(1), s 33–52.

Paper session 4 - Fears, pleasures and cultural and social-spatial transition, ethnicity

Children, heritage and belonging: How heritage work gives pleasure and reduces the fears between different cultural and age groups

Tarja Pääjoki

Although it has been assumed in western culture that a stable home and domestic environment are best for children, the actual lives of children are often mobile and filled with changes and fractures. A child may have two homes after parent's divorce or a family moves from place to place because of parents' jobs or by emigration. The connections with relatives may remain loose and the family culture may differ from the ethnic culture of a neighborhood. How do children get a sense of belonging related with local communities and home environment, when there are very little or no family stories and practices that are materialized in places and physical objects of a local environment? I suggest that the experience of being connected with the cultural heritage of local environment supports children's sense of belonging and well-being. This requires a feeling of ownership and agency. I present as an example some results of local heritage work-shops carried out in Finland, called time travels. This method enhances the connection with the local history by acting with museums and cultural heritage places. Even so called hot topics, such as emigration, can be elaborated through the local history. The method gives both distance and feeling of agency for the participants. It is important to give opportunities for children to connect with their living environment and it's past and actively build their ownership with both historical stories and material places and objects of the environment. My presentation brings understanding for 1. children's sense of belonging and how they give words

for the meanings of a local heritage and 2. for the role of material and playful experience of agency in connecting with local heritage.

Research question: How children can experience ownership and agency in the context of local cultural heritage?

Methodological approach: Children's relationship with cultural heritage is approached through the theory and concept of agency. Material for analysis: Finnish Time travel work-shops.

Keywords: heritage, agency, home

References

- Ander, Erica; Thomson, Linda; Noble, Guy; Lanceley, Anne; Menon, Usha & Chatterjee, Helen 2012. Heritage, health and well-being: assessing the impact of a heritage focused intervention on health and well-being. *International journal of heritage studies* vo.19 no.3, 229-242. Routledge.
- Archambault, Josée 2012. 'It can be good there too': home and continuity in refugee children's narratives of settlement. *Children's geographies* vol.10 no.1, 35-48. Routledge.
- Kumpulainen, Lipponen, Hilppö, Mikkola 2014. Building on the positive in children's lives: a co-participatory study on the social construction of children's sense of agency. *Early child development care* vo. 184 no.2 211-229.
- Holtorf, Cornelius 2011. The changing contribution of cultural heritage to society. *Museum international* vol.63 no.1. Blackwell publishing ltd.
- Mand, Kanwal 2010. 'I've got two houses. One in Bangladesh and one in London... everybody has': Home, locality and belonging(s). *Childhood* vo. 17 no.2 273-287.

The pleasure/pressure paradox of urban Chinese childhoods?

Ida Marie Lyså

A 'pleasure/pressure paradox' can be found in literature addressing the state of urban childhoods in contemporary China, referring to how children are placed in a crossfire of parental and societal expectations and demands (Chee, 2000). On the one side, single children are portrayed as 'little emperors' due to excessive spoiling and attention from parents and two sets of grandparents (4-2-1 family syndrome) (Jing, 2000), who live comfortable lives with access to the goods and resources that modern life has to offer (in contrast to the hardships of prior generations). Simultaneously, attention is directed at the strong pressure and high demands connected to academic and artistic performance which these children experience, due to contemporary and future concerns for success and well-being, in addition to an exceedingly more privatized and isolated lifestyle (Naftali, 2010). Chinese kindergartens were considered an appropriate place to deal with the problem of 'spoiled children' through control and discipline, in addition to providing cultural continuity while responding to and participating in social change (Hsueh and Tobin, 2003). Such issues are explored in my PhD-project on disciplinarian practices in Chinese kindergartens, which is part of the research project *Kindergarten as an arena for cultural formation* at Bergen University College. The project is based on 11 months of ethnographic fieldwork among children (5-6 year olds) in two urban kindergartens in Shanghai (2011-2012), using methods of participant observation and interviews. This presentation will elaborate on the wide range of disciplinarian practices that were observed in the two Chinese kindergartens, trying to understand the 'logic' of such practices. I explore discipline in structures (in time and place) and in practices, both in relations between teachers and children, as well as among children themselves. I also address contextual views of childhood and the individual, since such views are strongly relevant for how disciplinarian practices are understood. With this in mind, I will speak of the notion of being 'spoiled' and how the so-called 'pleasure-pressure paradox' may not be understood as such, in

context. Finally, I will address how a study of discipline in Chinese kindergartens can have strong relevance for research on Nordic childhoods, both in terms of cultural understanding (challenging preconceptions), as well as reflections on the view of childhood and the role of disciplinarian practices in kindergartens in Nordic contexts.

Keywords: China, childhood, kindergarten, pleasures/pressures

References

- CHEE, B. W. L. 2000. Eating Snacks and Biting Pressure: Only Children in Beijing. *In: JING, J. (ed.) Feeding China's Little Emperors. Food, Children, and Social Change.* Stanford, California: Stanford University Press.
- HSUEH, Y. & TOBIN, J. 2003. Chinese early childhood educators' perspectives. *Journal of Early Childhood Research*, 1, 73.
- JING, J. 2000. Introduction: Food, Children, and Social Change in Contemporary China. *In: JING, J. (ed.) Feeding China's Little Emperors. Food, Children, and Social Change.* Stanford, California: Stanford University Press.
- NAFTALI, O. 2010. Caged golden canaries: Childhood, privacy and subjectivity in contemporary urban China. *Childhood*, 17, 297-311.

Transnational childhoods - Polish children and their families about *fears and pleasures* connected to migration to Norway

Alicja R. Sadownik

After 2006, when Norway has opened its labor market for EU-countries, the Poles became the largest work immigrant minority. According to research reports: Polish migrants are in life stages that imply possibility of having small children (Havneras 2014); they send their children to the Norwegian kindergartens (SN 2014); their family daily-life patterns become more gender equal under the influence of new socio-cultural context (Pustułka, Struzik & Ślusarczyk 2015). The migrant mothers feel a strong responsibility for being “bridges” between the grandchildren and the grandparents who stayed in Poland. They try to arrange holidays and visits in order to revitalize the “naturalness” and “spontaneity”, that were the first categories missing from the family relationship after migration (Sadownik, in printing). This paper has ambitions to fulfill this picture with children’s perspective(s) on their (transnational) families and daily life in Norway. The data material – gathered in autumn/winter 2015- comprise over 10 qualitative interviews with children aged 2-7. The interviews were conducted at the children’s homes; children’s parents were present during the interviews and have spontaneously contributed to the ongoing talks. In order to start the chats, some parents took out family albums, photo-books or digital pictures of family and friends. Some of the children decided to draw while talking.

In opposite to the parents for whom “skype is not enough if you’re thinking about establishing a good relation between the children and grandparents” (Zosia, 35; se also: Sadownik, in printing), the children’s stories present very integrated pictures of families, who “are living at home, yes here, here is home, why are you asking?” (Adrian, 4) and other family members “that are living a bit far away, in Poland, but they are on skype all the time so it’s as if they were here actually” (Gosia, 6). In case they are not on skype, they become someone special who is visited during holidays “Oh, I love to visit granny – she buys me everything I want” (Ania, 4). The daily life of the “transnational” children is concentrated around the institution of kindergarten. “What I do every day is kindergarten” (Gosia, 6 years). “National” differences between home and kindergarten or kindergartens in Poland and in Norway, are described by the children in terms of pop-cultural spectacles: “They know Elsa here, but

they don't know *Bolek i Lolek* that I watch with my mom. And they have this Captain Sabeltan that I didn't know who he was, at first. Now I know, he is kind of cool" (Daniel, 5).

Keywords: migration – cultural and socio-spatial transition - transnational home – local kindergarten - global and local children pop-culture

References

Havneras. T. (2014) *Socio-demographics, living conditions and labour market participation amongst Polish migrants in Norway since the EU-expansion of 2004*; research report; available at: <https://mail.google.com/mail/#search/lise+polfamigra+report+project/148a765122a3da74?projector=1> (accessed: 15.02.2016)

Pustułka P, Struzik J, Ślusarczyk M, (2015) Polish Migrant Fathers Caught between Breadwinning and Emotional Provisions, *Studia Humanistyczne AGH – Special Issue “Men and Masculinities in the European Dimension”*

Sadownik, A.R. (in printing). *Female Polish migrants and their families*. Lublin: Wydawnictwo UMCS
SN [Statistics Norway] (2014) *SSB/Barnehaagestatistikk*, tabell 04683

Paper session 5 - Fear and pleasures in children's culture

Rädslor i rörelse. Om barns rädslor som kulturell och historisk praktik

Helena Hörnfeldt

Under de senaste decennierna har rädslor fått allt större medialt utrymme och forskare har sedan en tid beskrivit hur en rädslökultur på olika sätt formar dagens västerländska samhällen och dess politiska klimat (Bauman 2007, Bourke 2005). Därtill syns ett mer allmänt ökat intresse för vad, Ulrich Beck (1992) benämnt som risksamhället får för effekter på människors liv i form av ett allmänt ökat säkerhetstänkande. I synnerhet, vilket flera forskare med barnperspektiv har påpekat, begränsar denna upptagenhet av risker barns liv och möjlighet till självständig utveckling (Guldberg 2009). I mitt paper diskuterar jag rädslor som kulturell erfarenhet och de rädslor som kan sägas vara specifika för en grupp människor i ett visst samhälle under en viss tidsepok. Den specifika men heterogena grupp som här avses är barn och ungdomar i åldrarna 9-15 år med varierande klassmässiga och etniska bakgrunder. I fokus står i första hand barns egna berättelser och beskrivningar av rädsla samt minnen av rädslor i barndomen bland vuxna. Ett övergripande syfte är att undersöka relationen mellan generation och rädsla som kulturell erfarenhet och hur barns villkor för rädsla är beroende av det samhälle

som omger dem. Genom att kombinera en bred nutidsanalys med arkivstudier skapas möjligheter att säga något om de intertextuella och kunskapsteoretiska sammanhang som nutida rädslor hämtar sin kraft och auktoritet ur, dvs. ett slags kulturell matris för rädslor. Alla uppväxtgenerationer kan sägas identifiera sig med och präglas också av och sin samtids rädslor och hotbilder. Barns rädslor i det förmoderna samhället handlade framför allt om gestaltade faror i närmiljön som brunngubben och ugnskärringen men också naturfenomen som meteorer och åska skapade rädsla. För barnen som växte upp under andra världskriget var rädslorna riktade mot omvärlden, inte minst kriget som hotade att komma till Sverige. För de barn och ungdomar som växte upp på 1960-, 70- talen fanns hotet om och rädslan inför ett förestående kärnvapenkrig närvarande. Dagens barn och unga lever med hotet om en annalkande miljökatastrof och rädslan inför terrorhandlingar. I fokus står de kulturella narrativ om rädsla som artikuleras i arkivmaterial och i intervjuer med barn. På vilka sätt är de rädslor som kommer till uttryck medierade genom historien och tidigare erfarenheter? Hur vet barnen vad de ska vara rädda för och vem som är farlig? Hur påverkas barns rädslor av de vuxnas oro för barnen? Rädsla

drabbar människor på olika sätt, rädslan står därmed inte fri från globala, sociala och ekonomiska ojämlikheter. Hur skiljer sig barnens berättelser från varandra och hur samspelar dessa skillnader med faktorer som kön, klass, ålder och etnicitet?

Nyckelord: rädsla, generation, intertextualitet, kultur

Referenser

- Bauman, Zygmunt 2007. *Den flytande rädslan*. Göteborg: Daidalos.
- Beck, Ulrich 2000. *Risksamhället. På väg mot en annan modernitet*. Göteborg: Daidalos.
- Bourke, Joanna 2005. *Fear. A Cultural History*. New York: Shoemaker & Hoard.
- Guldberg, Helene 2009. *Reclaiming childhood. Freedom and play in an age of fear*. New York: Routledge.

”Vi flækker dem” Børns legepraksisformer i Minecraft Helle Marie Skovbjerg

Med afsæt i et fænomenologisk pilotstudie af børns leg på platformen Minecraft skal denne artikel undersøge, hvordan børn bruger Minecraft i deres legende aktiviteter. Nyeste forskningsresultater i Danmark placerer spillet som det mest populære spil blandt både piger og drenge i alderen 7-11år (Thorhauge & Gregersen, 2015), og det er derfor relevant at undersøge de legende aktiviteter nærmere. Hvad for nogle legeaktiviteter udspiller sig? Hvordan deler de disse aktiviteter? Hvordan indgår eksempelvis Youtube.com i udøvelsesformernes deling, udbygning og raffinering? (jf. Carrelts, 2011) Børnene råber, de bygger, de er sammen, de slår zombier ihjel, og deres udøvelsesformer kan ses i et bredere legeteoretisk perspektiv med henblik på at indfange, hvordan de forskellige platforme for Minecraft spiller sammen med materialiteter, de kontekster som børnene bevæger sig i og det bredere børnekulturelle fællesskab. Det teoretiske afsæt for undersøgelsen er stemningsperspektivet (Karoff, 2013a, 2013b, Skovbjerg, 2016), som er et alment menneskeligt perspektiv, hvor børnenes selvorganiserede aktiviteter ses som værdifulde i sig selv, uden de nødvendigvis har læringsmæssige kvaliteter. Stemningsperspektivet tænker på tværs af traditionelle dikotomier som digital/analog, piger/drenge, skole/hjem og er teoretisk forankret hos Heidegger (2005), Schmidt (1999) samt Lefebvre, 2004).

Stemningsperspektivet består af 4 legepraksistyper glid, skift, overskridelse, fremvise samt 4 legestemningstyper: hengiven, højspændt, opspændt og euforisk. Dette sæt af begreber indikerer fire måder, som børn praktiserer leg på (Karoff, 2013b). Ved at rammesætte undersøgelsen af Minecraft gennem stemningsperspektivet er det muligt at vise, at Minecraft leg kan ses en platform for en lang række legeaktiviteter, frem for alene at forstå Minecraft som et computerspil.

Keywords: Leg, Minecraft, børnefællesskaber, stemning, etnografisk studie.

Referencer

- Garrelts, N. (2011) ”Introduction: Why Minecraft Matters” i *Understanding Minecraft: Essays on Play, Community and Possibilities*. McFarland & Company Inc., Publishers.
- Heidegger, M. (2005) *Væren og Tid*. Hans Reitzels Forlag. København.
- Karoff, H.S. (2013a) *Om leg*. Akademisk Forlag. København.
- Karoff, H.S (2013b) ”Play Moods and Play Practices” in *International Journal of Play*.
- Lefebvre, H. (2004) *Rhythmanalysis: Space, Time and Everyday Life*. London: Continuum.
- Schmidt, L.H. (1999) *Diagnosis I. Filosoferende eksperimenter*. Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag. København.

Barns vardagskunskaper om olycksrisker och säkerhet

Åsa Olsson

I ett avhandlingsarbete utforskade jag barns levda medborgarskap utifrån deras vardags-kunskaper om olycksrisker och säkerhet. Barnen i studien hade otaliga berättelser om olyckor de råkat ut för. Historierna som ofta innehöll målande beskrivningar av dramatiska händelseförlopp och otäcka skador återberättades med glädje och engagemang. Barnen ansåg att risk, men också skador var en del av livet och de var inte rädda för att råka ut för olyckor. Deras berättelser föreföll vara ett sätt för barnen att positionera sig i gruppen och visa de andra barnen vilka de verkligen var, eller ville vara. Studien genomfördes med hjälp av fokusgruppsintervjuer med 113 barn i årskurs 2, 5 och 8 vid tre skolor. Fokus i studien riktades mot barnens gemensamma föreställningar om olycksrisker och säkerhet och det var just föreställningarna och berättelserna som studerades, inte vad som faktiskt skedde i samband med exempelvis en olyckshändelse. Dessa aspekter gjorde att jag valde social representationsteori som teoretisk/metodologisk ansats. I detta paper fokuserar jag på det delresultat som handlar om barnens förhållningssätt till risker men också till fysiska skador som något positivt. Syftet är att utifrån den empiriska studien belysa hur barns förhållningssätt till risker kan hänga samman med identitetsskapande på såväl individ- som gruppnivå. En fråga lyfts också om barnens förhållningssätt kan förstås mot bakgrund av förhärskande myter, hegemoniska representationer, om den goda barn-domen.

Keywords: Barns medborgarskap, risk, säkerhet, levtt medborgarskap, olycksrisk

Referenser

- Green, J. (1997). Risk and the construction of social identity: Children's talk about accidents. *Sociology of Health & Illness*, 19(4), 457–479.
- Lister, R. (2008). Unpacking children's citizenship. I A. Invernizzi & J. Williams (Red.), *Children and citizenship* (ss. 9–19). London: Sage.
- Johansson, K., Laflamme, L. & Eliasson, M. (2012). Adolescents' perceived safety and security in public space –A Swedish focus group study with a gender perspective. *Young – Nordic Journal of Youth Research*, 20(1), 69–88.
- Wall, E. & Olofsson, A. (2008). Young people making sense of risk: How meanings of risk are materialised within the social context of every-day life. *Young – Nordic Journal of Youth Research*, 16(4), 431–448.
- van der Burgt, D. (2015). Spatial avoidance or spatial confidence? Young people's agency in the active negotiation of risk and safety in public space. *Children's Geographies*, 13(2), 181–195.

Paper session 6 - Fears and pleasures and digital/material worlds

Young Adventure Girls: Exploring Natures—Exploring Femininities

Kirsti Pedersen Gurholt

Adventure was once an extremely narrow male phenomenon, only available for a few, equipped with certain cultural, economic, and social capitals. Today, *adventure* has become a popular cultural phenomenon influencing the lives of children, even at an early age. Even babies in diapers are portrayed as mountaineers and well-experienced overnight hikers in visual media, magazines, books, and on Facebook, published by their adventurous parents. Moreover, Norway's national TV-channel

NRK1 display young girls and boys in rather extreme natural conditions, either on long-term solos or in Arctic contexts, through programmes such as *Eventyrjenter* [Adventure Girls] (fall 2014) and *Oppdrag Nansen* [Project Nansen] (early spring 2016). Another series is *Villmarksbarna* [the Children of the Wilderness], shown annually since 2013 and credited the most popular children's series 2015 (NRK, 2015). Here the viewers are invited to follow three young sisters and their little brother on year-round adventures in the 'wilderness' surrounding their sub-arctic home-place. One sister, aged ten, acts as the programme-leader, another, aged thirteen, exposes herself as an experienced polar adventurer, having participated in several multi-week-long skiing-expeditions, including crossing five hundred kilometres of the North West Passage 2014—facing minus fifty-five degrees Celsius. Their parents, professional nature-photographers and teachers in friluftsliv and adventure have the reign.

This paper departure from a cross-disciplinary, transnational, and comparative study, which is in its inducting stage (Gurholt & Lindelöf, 2016). Based on preliminary analyses of publicly available sources—internet articles, blogs, books connected to *Villmarksbarna*, this paper aims at discussing pair-concepts such as adventure versus play; risk versus curiosity; fear versus pleasure as driving forces in children's explorations of nature and the ways in which gender is constructed. These are under-researched and under-theorized topics (Gurholt & Sanderud, 2016; Mitten, 1992). The overall aim is to highlight ways in which childhood; upbringing and gender identities are explored, construed, and made sense of in the lives of particularly 'young adventure girls' in Scandinavia today. The concept 'Adventure Girls' has parallels with what Azzarito (2010, p. 261) identifies as 'the *new girls*' or 'Future Girls'; expressing 'powerful sporty, fit and healthy femininities'. Today's media, Azzarito argues, is promoted by new liberal economies, and provide a material site for girls' identity formation presenting conflicting images of femininity. Following Azzarito, the ways in which 'adventure girls' are exposed, may contradict other complex mediated images of femininities, such as 'feminine docile body'. Moreover, 'adventure girls' mediate unachievable ideals, thus, enlarging questions, such as who are those girls, publicly exposed as adventurers? To what extent, and in which ways, do they serve as models and inspiration for others?

Keywords: nature play, adventure, risk, curiosity, girls

References

- Azzarito, L. (2010). Future Girls, transcendent femininities and new pedagogies; toward girls' hybrid bodies? *Sport, Education & Society*, 15(3), 261—275.
- Lindelöf, K. & Gurholt, K.P. (2016). *Exploring Femininities: Female Adventurers* Challenging Mind, Bodies, and Nature. Project proposal. Oslo/Uppsala: Norwegian School of Sport Sciences/University of Uppsala.
- Gurholt, K.P. & Sanderud, J.R. (2016). Curious play: Children's exploration of nature. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*. <http://dx.doi.org/10.1080/14729679.2016.1162183>
- Mitten, D. (1992). Empowering girls and women in the outdoors. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance*, 63(2), 56—60.
- NRK (2015). *Villmarksbarna*, <http://www.nrk.no/troms/villmarksbarna-karet-til-beste-familieprogram-1.12178702>, downloaded January 19th. 2016.

Commercialization or Earnest Competition? Fears and Pleasures in Public Service TV for children **Åsa Pettersson**

How can we understand the common practise of letting children compete on screen in TV programmes for them? This presentation aims to discuss how competitions are used as a way to target children and getting them to interact with Swedish Public Service TV, 1980 to the present, but also how this practice is staged to make sure that the competitions do not frame children within a commercialized sphere. The presentation draws on Childhood Studies (e.g., Prout, 2005), Visual Studies (e.g., Mitchell, 2005; Rose, 2012), TV Studies (e.g., Lury, 2005), and Visual Discourse Analysis

(e.g., Rose, 2012) to explore what the competition setting says about children's televised pleasures and the broadcasting company's, the Swedish society's and the adult public's fears in regard to children as a TV audience. The competition programme genre invites viewers to interact with TV (cf. Lury, 2005). In *TV for children*, these programmes offer possibilities to win prizes and to become visible on screen. Addressing children with televised competitions has been and is an on-going practice in Swedish public service television and the presentation draws on more than 500 TV programmes for children (Pettersson, 2013). As public service broadcasting in a Swedish context acts as the opposite of commercial broadcasting, how the competitions are framed is delicate, as this programme genre is often associated with commercial broadcasting actors (cf. Lury, 2005).

As the presentation will show, the televised competitions are most often focused on evaluating children's knowledge of school related topics and the children competing are portrayed as very competent and determined to do well in the shows. However, quite often the prize a child wins when having managed to get into the competition and answered a multitude of questions seems out of proportion. For example in a game show where a viewer has gone through quite an extensive process before being given the chance to compete, wins a T-shirt with the programme logo on. The prizes are often quite modest and in line with what adult society wishes children to desire: Children should not compete to make profit; they should do it for knowledge and good sportsmanship. The competitions thereby reflect societal notions of what children's relationships with consumption as well as public service TV are supposed to be.

References

- Lury, Karen (2005). *Interpreting television*. London: Hodder Arnold
- Mitchell, W. J. Thomas (2005). *What do pictures want?: the lives and loves of images*. Chicago: University of Chicago Press
- Pettersson, Åsa (2013). *TV for children: how Swedish public service television imagines a child audience*. Diss. Linköping : Linköpings universitet, 2013. Download at: <http://liu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A620324&dswid=8138>
- Prout, Alan (2005). *The future of childhood: towards the interdisciplinary study of children*. London: RoutledgeFalmer
- Rose, Gillian (2012). *Visual methodologies: an introduction to the interpretation of visual materials*. London: Sage

From Angel to Evil and from Good-Hearted to Violent: Re-edited child culture childhoods on YouTube **Anne-Li Lindgren & Konstantin Economou**

This paper addresses YouTube culture as an arena for its members to use mainstream and sub-cultural media content to create new meanings and narratives. Our interdisciplinary approach is to juxtapose analyses from the perspectives of both media and child studies to understand how content is derived from social and cultural commentary. We present and analyse ways in which images of childhood or preferred notions of the good childhood in idyllic rural or historic settings are re-edited by YouTube video makers into a possible critique of the perceived prescribed childhood. In this initial survey, we analyse the form and content of a strategic sample of videos uploaded onto YouTube. The formal analysis is inspired by media studies (Wiggins & Bowers 2014) and the content analysis is informed by childhood studies (Higonnet 1998; Lindgren et al. 2015). It is a case study carving out directions for further research rather than coming up with final conclusions. All the videos are re-models of the famous Swedish author Astrid Lindgren's novels and their film adaptations. Her work is heavily invested with notions of proper and romanticised childhoods in historical time with active, competent, and protected children at the centre (Lindgren 2015). It is in accordance with a traditional Western childhood, where children are dependent on adults who know and translate what children's best interest are (Smith 2012). Children need protection in order to be or become innocent — to experience a "romantic childhood," the most valued childhood in Western societies, where children are innocent,

angelic, and free to play and learn, as several Child Studies scholars have pointed out (Canella & Viruru 2004; Higonnet 1998).

The YouTube videos challenge these notions of good childhoods. They produce friction with established norms about a good childhood by including the *not idyllic* in the videos, that is, sexuality, drugs, violence, desire, and evil, thus making visible a normalised (and thus usually invisible) adult-child divide. The research question concerns how these YouTube re-edits are used for a critique of childhood as romantic and with adults as inherently good and with good intentions. We focus on two aspects: 1) How the romantic, angel-like girl child mingles with the horrific/evil, and 2) How the good-hearted boy child becomes violent.

Keywords: child studies; media studies; visibility; childhood innocence; children's culture

References

- Wiggins, B. E. & Bowers, G. B. Memes as genre: A structural analysis of the memescape, *New Media & Society*, published online before print 26 May (2014), DOI: 10.1177/1461444814535194: 8.
- Canella, G. S. & Viruru, R. *Childhood and Postcolonialization: Power, Education and Contemporary Practice* (New York: Routledge, 2004).
- Higonnet, A. *Pictures of Innocence: The History and Crisis of Ideal Childhood* (London: Thames and Hudson, 1998).
- Lindgren, A-L, Sparrman, A, Samuelsson, T, & Cardell, D., "Enacting (Real) Fiction: Materializing Childhoods in a Theme Park," *Childhood* 22, no. 2 (2015): 171–86.
- Smith, K., "Producing Governable Subjects: Images of Childhood Old and New," *Childhood* 19, no. 1 (2012): 24–37.

Paper session 7 - Fears, pleasures - arts and cultural participation

Lyden-af-Leg

Herdis Toft

Børn i leg bringer deres kroppe i bevægelse og afsætter samtidig rytmiske eller arytmske lydspor. I en legekulturel kontekst kan lydsporene blive afsat som strukturerede apollinske lyd-mønstre eller som vilde dionysiske mønsterbrud. I begge tilfælde giver lydvalget en særlig æstetisk betydning til legen, og den aktuelle lyd har desuden en central funktion for de tilhørsforhold og dramaturgiske relationer, der skabes mellem de legende. I et igangværende forskningsprojekt, "Lyden-af-Leg", er det hensigten at undersøge, hvilke funktioner og betydninger lyd(e) har i børns legekultur. Der indgår empirisk materiale indsamlet gennem hhv. lyd-etnografisk og internet-etnografisk metode. I denne præsentation analyseres udvalgte eksempler på lyd-af-leg i projektet, og det vises, hvilke forskningsspørgsmål, der knytter an til analysen. Hvilke forskelle er der fx mellem legelyd som u-artikuleret gestus, som artikuleret tale og som musik? Hvilke ligheder er der mellem visse former for legelyd og æstetisk-kunstnerisk frembragt noise? Og hvordan viser disse lydformer sig i eksemplerne? I tilknytning hertil gives en kort diskussion af de kropsfænomenologiske, akustemologiske, æstetik- og legeteoretiske tilgange, der i projektet indgår som forståelsesramme for, hvordan børn oplever, erfarer og producerer lyd(e) i deres situerede former for legepraksis: i hvilken grad kan fx Murray Schafers begreb for 'soundscape' (lydlandskab) med hertil hørende underkategorier benyttes til at analysere det legekulturelle polyfoniske lydlandskab, som eksemplerne illustrerer? Hvad er forskellen på begrebet 'soundscape' og Josh Kuns begreb for 'audiotopia' (enhed af lyd, sted, identitet)? Kan man anlægge et kønsperspektiv på lege-lyd, fx som lyd, der lægger kønsspor ud og skal tiltrække det andet

køn, som det kendes fra fuglesang eller elgtyens brøl? Et af fokusområderne i projekt "Lyden-af-Leg" er spørgsmålet om, hvornår og hvordan børn gør brug af to kulturelle lydmatrix-former i deres legekultur, nemlig hhv. trødering og transgression. I præsentationen analyseres eksempel materialet derfor også for at finde svar på, hvilke måder at 'give lyd fra sig' gennem trødering og transgression, der bliver anerkendt, imiteret og elaboreret, - og hvilke der 'overhøres'/ ignoreres, fordømmes og søges bragt til ophør af andre lege-deltagere (og af voksne).

Referanser

Ihde, Don (2007). *Listening and Voice. Phenomenologies of Sound*. Albany, NY: State University of New York Press.

McDonald, Peter (2014). For Every to There is a fro: Interpreting Time, Rhythm, and Gesture in Play. *Games and Culture*, 4 September 2014.

Russolo, Luigi (1986). The Art of Noises: Futurist Manifesto. In: *The Art of Noises. Monographs of Musicology no. 6*. New York: Pendragon Press.

Schafer, R. Murray (1994). *The soundscape: our sonic environment and the tuning of the world [1977: The tuning of the world]*. Rochester, Vermont: Destiny.

Schultze, Holger (2012). The body of sound. Sounding out the history of science. *Sound Effects. An Interdisciplinary Journal of Sound and Sound Experience* vol. 2, no. 1 2012. www.soundeffects.dk

Toft, Herdis & Knudsen, Karin Esmann (red.) (2016). *Mouritsens Metode – en børnekulturforskers arbejde 1972-2012*. Tidsskrift for børne- og ungdomskultur, vol. 62-63. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Lustigt och olustigt på museer

Ylva Ågren & Sandra Hillen

I ett pågående forskningsprojekt undersöks på vilket sätt kulturarv förmedlas till barn, hur barns roll i historien lyfts fram på kulturhistoriska museer, samt hur barn får tillgång till, och uppfattar det som museerna förmedlar. Utställningar och pedagogisk verksamhet upplevs och analyseras med barn i åldrarna 6-11 år som engageras som informanter och medforskare.

Kulturarv är ett problematiskt begrepp som rymmer föreställningar om arv som i arvegods och härkomst. Ofta skildras barn som måltavlor för kulturarv, det är de som ska ärva och förvalta vårt förflutna (Engman, 2011). Vad som ska ärvas och bevaras är dock ingalunda givet. Föreliggande forskningsprojekt använder kulturarv i obestämd form, och betraktar kulturarv som något som kontinuerligt omvandlas och omförhandlas efter samtidens aktuella behov och värderingar, och som finns i många olika variationer, beroende på vem som definierar det. Kulturarv kan då förstås som något som konstrueras genom att det tas in på ett museum (Grahn, 2007). Museiverksamheter är också kultur riktad till barn, och museerna har ett uppdrag att förmedla kunskap om det kulturarv som förvaltas. I en tid när medier är en stor del av barns vardagskultur (Ågren, 2015), är det även intressant att studera hur museum möter och kommunicerar kring barns kultur och medievanor och hur de använder digital teknik som ett möjligt sätt att locka besökare.

Vår presentation utgår från frågeställningarna:

- Hur framställs barn i museernas utställningar utifrån frågor om lust (lek, nöje) eller olust (arbete, svält, fattigdom)?
- Vems historia är det som lyfts fram i ett mångkulturellt samhälle, och vem tillgodogör sig det kulturarv som visas upp? Och hur hänger det ihop med samhällsklass, kön och etnicitet, dvs. vilka barn representeras och vems kulturarv visas upp?
- Hur upplevs museernas utställningar av besökande barn i relation till begreppen lustigt och olustigt?

Materialet vi utgår fra består både av vårt eget innsamlade material och av material som samlats in av projektets unga medforskare. Medforskningen arbetas fram tillsammans med barnen utifrån deras intressen, de är medskapare i forskningsprocessen. Vi bistår barnen men tar huvudansvaret för forskningen (Hillén, 2013). Kulturarvet kan på så vis analyseras både utifrån barns perspektiv, att fånga barns röster, och ett barnperspektiv som betonar en mer samhällsövergripande och politisk dimension.

Nyckelord: barndomsforskning, representationer, museer, medforskning, kulturarv

In tensiteter i teater for toddlere - affektiv forskning i kunstneriske erfaringer

Lise Hovik

Den sanselige gleden i musikk som stråler gjennom rommet, fryden over lyden av farger, former og bevegelser, intensivert av trangen til å røre seg fritt og delta. På den andre siden; frustrasjon, raseri og sorg over å bli holdt tilbake, løftet vekk eller fratatt trofeet man akkurat har grepet tak i.

Et glimt av komedien og tragedien som kan utspille seg i interaktivt teater for de aller yngste. Dette paperet er basert på ph.d.-prosjektet *De Røde Skoene* (Hovik, 2014), og vil videreutvikle kunstneriske forskningsmetoder gjennom refleksjon over erfaringer fra forestillingsarbeid og forskning som krysser teori og praksis. *De Røde Skoene* utforsket den musiske kommunikasjonen (Bjørkvold 2007, Trevarthen & Malloch 2009, Hovik 2012) som utviklet seg i samspillet mellom små barn og utøvende kunstnere gjennom tre ulike kontekster; teatret, utstillingsrommet og dansekonserten. I den endelige versjonen *Mamma Danser* (2011) var scenen en installasjon der barna lekte, danserne danset, musikeren spilte, og der forskeren hadde sin fulle hyre med å forstå hva som foregikk i rommet.

I rollen som vekselvis forsker, regissør og dramaturg ble mangfoldet av perspektiver, fokus og skiftende bevegelser så overveldende, at det ble nødvendig å lete etter nye forståelsesmåter. Med Deleuze og Guattaris syn på subjektivitet som en mangfoldig kreativ kraft, og kunst som affektiv tilblivelse (Deleuze & Guattari 1994) ble det mulig å gi rom for en annen forskerposisjon. Det ble mulig å bevege seg mellom et valgt perspektiv med et skarpt fokus og en mer desentrert, affektiv og lyttende holdning. I denne bevegelsen mellom et subjektivt forskerfokus og det mer desentrerte, affektive og lyttende, åpnet det seg et nytt sted for refleksjon i den kunstneriske forskningsprosessen.

Jeg vil i forlengelsen av denne erfaringen på nytt stille spørsmål som kan vandre mellom teori og kunstnerisk praksis. I forbindelse med kunstprosjektet *Verken Fugle eller Fisk* er det ikke bare kunstens affektive kvaliteter som skal undersøke og utvikles, men også småbarnas affektive uttrykksformer i bevegelsene mellom glede, sinne, sorg og frykt.

Hvordan kan kunstnerforskeren arbeide med kunstens affekter og intensiteter i utviklingen av ny kunnskap om betydningen av kunst for de aller minste?

Referanser

- Bjørkvold, Jon-Roar. 2007. Det musiske menneske. Oslo: Freidig forlag.
- Deleuze, Gilles, and Félix Guattari. 1994. What is philosophy? New York: Columbia University Press.
- Hovik, Lise. 2014. De Røde Skoene - et kunstnerisk og teoretisk forskningsprosjekt om teater for de aller minste. Ph.d.-avhandling: NTNU, Institutt for kunst og medievitenskap. Artikkelbasert avhandling.
- Trevarthen, Colwyn, and Stephen Malloch. 2009. Communicative musicality: exploring the basis of human companionship. Oxford: Oxford University Press.